

Değerli Velimiz,

Nihat Işık İlkokulu Rehberlik Servisi olarak her ay sizlere farklı konularda rehber niteliği taşıyan bilgilendirme yazıları göndereceğim. Bu yazılardaki amacım öğrencilerimize yaşına uygun bir takım değerleri kazandırırken sizlerin de desteğini almaktır.

Bir toplumun geleceğinin iyi yetişmiş, karakter sahibi insanlara bağlı olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Hepimizin temel hedefi, öğrencilerimizin erdemli davranışlar sergilemesine yardımcı olacak değer ve becerilerle donatılmasıdır.

SORUMLULUK EĞİTİMİ

Ebeveynlerin ideal insan tanımına yakın kişiler yetiştirebilmeleri için çocuklarına küçük yaşlarda kazandırmaları gereken değerler vardır. Bu değerler çocuğun yetişmesinde, mutlu bir hayatın anahtarlarıdır. Sorumluluk bilinci de bu değerlerden birisidir.

Sorumluluk kısaca, başkalarının hakkına saygı göstermek ve kendi davranışlarının sonuçlarına sahip çıkmaktır. Sorumluluk, erken çocukluk dönemlerinden başlayarak çocuğun yaşına, cinsiyetine ve gelişim düzeyine uygun olarak görevlerini yerine getirmesidir.

Sorumluluk sahibi çocuklar;

- Kendi kararlarını verebilen
- Karar alırken, elindeki kaynakları kullanabilen
- Değer yargılarını gözetten
- Bağımsız davranabilen
- Öz güven sahibi ve başkalarının haklarını çiğnemedi, kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen çocuklardır. Yaptığı işi sonuna kadar götüren ve yapmakta olduğu bir davranışın sonuçlarına katlanmayı göze alan çocuk, sorumluluk sahibi çocuktur.

SORUMLULUK BİLİNCİ NASIL KAZANDIRILIR?

“YAŞAM EVDE BAŞLAR.”

T.S.Eliot

Ailede, düzen, güven, dürüstlük, sevecenlik, adalet ve uyum sağlamak için herkesin bir takım sorumlulukları vardır; çocukların kendi sorumluluklarını alacak şekilde eğitmek ise anne babanın sorumluluğudur.

Sorumluluğu öğrenmek de diğer beceriler gibidir; çocuk ne kadar çok denerse, bu konuda o kadar başarılı olur. Bunun için öncelikle evde bazı sorumluluklara sahip olması, onun okuldaki sorumluluklarını da üstlenmesine yardımcı olur. Sorumluluk kazandırmanın belli bir yaşı yoktur; çocuğun kendi başına bir işi yapmaya istekli ve hazır olduğu zamanlar vardır ve bu zamanlarda ona gerekli imkânlar hazırlanmalıdır. Her ihtiyacı anne-baba tarafından karşılanan, devamlı olarak neyi, nerede ve nasıl yapacağı kendisine hatırlatılan, yanlış yaptığında da azarlanan ve kınanan çocuklar, bağımsız bir kişilik geliştiremezler. Duygularını, tepkilerini rahatça ifade

etmesine izin verilmeyen çocuklar, bağımsız bir kişilik geliştiremedikleri için sorumluluk duygusu kazanmakta da zorlanırlar.

- O daha çocuk, kendi başına karar veremez!
- Onun için doğru olanı yapıyoruz!
- Hayır, öyle demek istemiyorsun!
- O zayıf alıyor, ben üzülüyorum! Cümleleri kaçınılması gereken sözlerdir.

Kişisel farklılıklar söz konusu olsa da, anne ve babaların sorumluluk eğitiminde dikkat edeceği temel ve değişmez noktalar şunlardır:

BİLGİLENDİRME: Çocuğa kuralların neden konduğu ve sorumluluğun önemi anlatılmalıdır. Çocuklar, niçin bazı işleri yapmak zorunda olduklarını anlar ve bilirlerse, ne zaman ailelerine yardımcı olmaları gerektiğini ne zaman bağımsız davranabileceklerini de öğrenmiş olurlar.

TAKİP: Çocuğunuza verdiğiniz görevi yerine getirebilmesi için ona belli bir süre tanıyın. Bu süre içerisinde, sorumlu davranışın yerine getirilip getirilmediğine, ne sürede ortaya çıktığına ve hangi zamanlarda yapıp yapılmadığına dikkat edilmelidir.

GERİ BİLDİRİM: Çocuğa belli bir süre sonra sorumluluk gelişimi hakkında bilgi verilmelidir. Sorumlu davranış sayısında artış varsa motive edilmeli, verilen sorumluluklar yerine getirilmediğinde ise olası sebepler konusunda çocukla paylaşım yapılmalıdır.

HATIRLATMA: Sorumlu davranış yerine getirilmiyorsa, yeniden hatırlatma sürecine gidilmeli ve davranış değişikliği gerçekleşene kadar devam edilmelidir.

Çocuğa sorumluluk vermek, kişilik gelişimini pozitif yönde etkiler. Çocuğun yaşına, cinsiyetine ve fizik gücüne uygun sorumlulukları alması kendine güveni artırır, paylaşma ve başarma duygularını tatmin eder, inisiyatif kullanma, çevresini ve kendini organize etme ve koordine etme becerilerini geliştirir.

6 YAŞ ÇOCUĞUNUN ALABİLECEĞİ SORUMLULUKLAR

- Okulda ve sınıfta kendisine verilen görevleri yerine getirmek,
- Ev ödevlerini yapmak,
- Okul kurallarına uygun davranmak,
- Yemeğini yardımsız yemek,
- Tek başına giyinip soyunmak,
- Kendi odasını toplamak,
- Oyuncaklarını toplamak,
- Sofrayı kurma ve kaldırmada yardımcı olmak,
- Evdeki evcil hayvanı beslemek,
- Kirlileri sepete koymak,
- Küçük kardeşin bakımına yardımcı olmak.

SORUMLULUK KAZANDIRMAK İÇİN ÖNERİLER:

- ❖ ocuęunuz için yaşına uygun sorumluluklar listesi hazırlayın ve uygulayın,
- ❖ çocuğun seçim yapmasına izin verin,
- ❖ Onun adına düşünmeyin, onun adına iş yapmayın,
- ❖ Ona yardım edeyim derken sorumluluklarının gelişmesine engel olmayın,
- ❖ çocuğunuzun size çok bağımlı olduğunu düşünüyorsanız koruyuculuktan vazgeçin,
- ❖ Hiçbir zaman çocuğunuzun sizin kadar sorumlu olmasını beklemeyin.

Sorumluluğu öğretmek için sorumluluk vermeye istekli olmalısınız. Nasihat ederek sorumluluk öğretemezsiniz. Bir ana baba olarak, biraz gerisinde durup bir şeylerin olmasına izin verme yürekliliğini göstermelisiniz. Sorumluluk aldıkça, olumsuz sonuçlarına katlandıka ve olumlu sonuçları ödüllendirdike çocuğunuz sorumluluklarını öğrenir.

Sorumluluęunun sonuçlarına katlanmasına, yanında götürmediği ev çalışmalarından dolayı ikaz edilmesine izin vermelisiniz. Ev işlerine yardım etmesi, zaman ve etkinliklerini planlaması, giyecek ve yiyecek seçimi yapması, çocuğunuza sorumluluk alma ve uygulama fırsatı verecektir.

NİHAT İŞİK İLKOKULU
REHBERLİK SERVİSİ